

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 36

שימני כחותם על לבך כו'

”שימני כחותם על לבך”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/36](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/36)

1 שימני כחותם על לכך כו'. הנה החותם הוא ענין תפילין חותם על לכך תפילין של ראש דהיינו רצועות דתליין על לבא חותם על זרועך תפלה של יד

"שימני כחותם על לכך" וכו'. הנה, עניינו של החותם הוא תפילין: "חותם על לכך" הם תפילין של ראש, כלומר הרצועות התלויות על הלכ; "חותם על זרועך" הם תפילין של יד.

(ברכות בשה"ש [בשיר השירים] ע"פ זה ת"ז [תיקוני זוהר] תיקון כ"ב ובזח"ג [ובזהר חלק ג] מצורע נ"ד ב' במדבר ק"כ ע"ב ועיין ברכות וישב פ' פ"ה גבי חותמך ופתילך ובפ' במדבר ספ"ה גבי ד"א [דבר אחר] ותהלתי אחטם לך כיו שימני כחותם)

(כמדרש רבה על שיר השירים, על פסוק זה; בתיקוני זוהר, תיקון כ"ב; ובזהר, חלק ג, מצורע נד, ב, [ו] במדבר קכ, ב. ועיין במדרש רבה, וישב, פרשה פ"ה, בעניין "חותמך ופתילך", ובפרשת במדבר, בסוף פרשה ה', בעניין "ד"א: ותהלתי אחטם לך" וכו', "שימני כחותם").

והיא בקשת כנס"י [כנסת ישראל] להיות החותם ממנה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו ומי כעמך כישראל כו' ומי גוי גדול כו'.

וזוהי בקשת כנסת ישראל: שהחותם יהיה ממנה. וכמאמר חז"ל: "תפילין דמארי עלמא, מה כתיב בהו? יומי כעמך כישראל וכו', יומי גוי גדולי וכו'".

וביאור ענין חותם זה הוא עד"מ יש חותם שחותמין אותו בשעוה ונעשה עוד חותם על השעוה וביאור ענינו של חותם זה הוא על דרך משל: יש חותם שטובעים בשעוה, ונוצר חותם נוסף על השעוה.

והנה אם האותיות שעל החותם שוקע נעשה על השעוה בולט ואם האותיות שעל החותם בולט נעשה על השעוה שוקע.

והנה, אם האותיות שעל החותם שקועות, הן יוצאות בולטות בשעוה; ואם האותיות שעל החותם בולטות, הן יוצאות שקועות בשעוה.

2 ולהבין זה בנמשל הנה נודע שניצוץ אלהות מתלבש בנפש להיות שכל ומדות ומחשבה דבור ומעשה והוא בחי' אהבה המסותרת

כדי להבין זאת בנמשל, ידוע שניצוץ אלוקי מתלבש בנפש ונעשה שכל ומדות, מחשבה, דיבור ומעשה; וזוהי בחינת האהבה המסותרת.

וצריך להוציאה מההעלם אל הגילוי להיות עולה למעלה כרשפי אש לצאת מנרתקה ונקרא בחי' הר שכולט מן מישור הארץ.

ויש להוציאו מן ההעלם אל הגילוי, כדי שיעלה למעלה כרשפי אש ויצא מנרתיקו; וזה נקרא בחינת "הר", הכולט מעל מישור הארץ.

וזהו לא כאברהם שקראו הר שבחי' הר הוא בחי' אברהם אהבה להיות ואהבת לשון רצון את הוי' שיהיה אלהיך ולא

וזהו [פירוש] "לא כאברהם שקראו הר": בחינת הר היא בחינתו של אברהם — אהבה, כדי שיהיה "ואהבת", לשון רצון, את הוי', שיהיה "אלקיך", ולא

כמו שמלובש בנפש כו' (ועמ"ש בד"ה כי ההרים ימושו ובד"ה קול דודי כו' מדלג על ההרים)

כפי שהוא מלובש בנפש וכו'. (ועיינו במה שכתוב בדיבור המתחיל "כי ההרים ימושו" ובדיבור המתחיל "קול דודי" וכו', "מדלג על ההרים".)

והיינו ע"י שמע ישראל ישראל הוא ניצוץ אלהות המלובש בנפש ומפוזר בפיזור הנפש בהתחלקות שכל ומדות מחשבה דבור ומעשה ושמע מלשון אסיפה וקיבוץ שיתקבץ למעלה לשרשו מחמת

וזהו על ידי "שמע ישראל": "ישראל" הוא הניצוץ האלוקי המלובש בנפש ומפוזר בה, בתוך התחלקותה לשכל ומדות, מחשבה, דיבור ומעשה; ו"שמע" הוא מלשון אסיפה וקיבוץ, שיתקבץ למעלה אל שורשו, מחמת

כי הוי' אלקינו בחי' תרין ריעין כו' שהתחדשות מאין ליש הוא תמיד כמאמר המחדש בטובו כו' הוי' אחד בלי שום שינוי.

ש"הוי' אלקינו" הוא בחינת "תרין ריעין" וכו', שכן ההתחדשות מאין ליש מתרחשת תמיד, כמאמר "המחדש בטובו" וכו'; ו"הוי' אחד", בלי שום שינוי.

לפי שאינו מלובש ממש כל הפועל בנפעל כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו' רק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד

מלכותו לעולם ועד] כי הארץ הלזו הגשמי [הגשמיים / הגשמיות / הגשמית] הוא בחי' מלי' דעשיה וג"ע [וגן עדן]

תחתון היא מלי' דיצירה וג"ע [וגן עדן] עליון מלי' דבריאה והכל

מפני שכל כוחו של הפועל אינו מתלבש ממש בנפעל, שהרי "לא מחשבותי מחשבותיכם" וכו'; אלא "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". כי הארץ הגשמית הזאת היא בחינת מלכות דעשיה, וגן עדן התחתון הוא מלכות דיצירה, וגן עדן העליון הוא מלכות דבריאה, והכול

רק בחיי מלי בלבד צדיקים נהנין מזיו השכינה ושכינה היא מלי שהיא בחיי שם בלבד יחיד חי העולמים מלך

הוא רק בחינת מלכות בלבד: "צדיקים נהנין מזיו השכינה", והשכינה היא מלכות, שהיא בחינת שם בלבד: "יחיד חי העולמים מלך".

ולכן ואהבת את הוי' אלהיך כי מי לי בשמים כו' כלה שארי ולבבי כו' בבחי' ובכל מאדך בלי גבול שאין לו כלי המגביל רק לדבקה בו ממש בא"ס ב"ה מקור החיים מקור התענוגים.

ולכן נאמר: "ואהבת את הוי' אלקיך", כי "מי לי בשמים" וכו', "כלה שארי ולבבי" וכו' — בבחינת "ובכל מאדך", בלי גבול, שאין לו כלי המגביל אותו; אלא רק לדבוק בו ממש, באין סוף ברוך הוא, מקור החיים ומקור התענוגים.

אך איך יבוא למדרגה זו הוא ע"י פסוד"ז [פסוקי דזמרה] וברכות ק"ש [קריאת שמע] פסוד"ז [פסוקי דזמרה] רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות לזמר עריצים על

אך כיצד מגיעים למדרגה זו? באמצעות פסוקי דזמרה וברכות קריאת שמע. פסוקי דזמרה: "רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות" — כדי לחרות את העריצים באמצעות רוממות אל.

ידי רוממות אל ק"ש [קריאת שמע] וברכות ק"ש [קריאת שמע] איך שהמלאכים מקדישים בבחי' ביטול והאופנים ברעש גדול מפני שהם בבחי' יש אלף אלפין ורבו רבבן וכשרואין ביטול היש

קריאת שמע וברכות קריאת שמע: כיצד המלאכים מקדישים [אותו] בבחינת ביטול, והאופנים ברעש גדול, מפני שהם בבחינת יש — "אלף אלפין ורבו רבבן"; וכאשר הם רואים את ביטול היש,

כי קדוש הוי' צבאות דהיינו הנמשך בצבאות הוא עצמו בחיי קדוש ומובדל ע"כ מרעישים בקול רעש גדול.

שהרי "קדוש הוי' צבאות" — כלומר, מי שנמשך אל תוך צבאות הבריאה הוא עצמו בבחינת קדוש ומובדל — לכן הם מרעישים בקול רעש גדול.

משא"כ שרפים עומדים ממעל לו וכ"ש [וכל שכן] הארץ וכל אשר עליה צ"ל יותר בקול רעש גדול מחמת ביטול היש

לא כן השרפים, העומדים ממעל לו; ועל אחת כמה וכמה הארץ וכל אשר עליה צריכים להיות בקול רעש גדול עוד יותר, מחמת ביטול היש.

וזהו ענין ק"ש [קריאת שמע] בבחי' רעש על הביטול למהוי אחד באחד עד שמסיים אני הוי' אלקיכם ממש ואח"כ שמו"ע [שמונה עשרה] תפלה כלחש כמדבר באזני המלך כלחישו וע"ז אומרים אדני שפתי תפתח וזהו עניינה של קריאת שמע: רעש על הביטול, כדי להיות "אחד באחד", עד שמסיימים "אני הוי' אלקיכם" ממש. ואחר כך באה תפילת שמונה עשרה, התפילה כלחש, כמו מי שמדבר אל אוזנו של המלך כלחשה; ועל כך אומרים: "אדני, שפתי תפתח,

כדי להיות ופי יגיד תהלתך ברוך אתה כו' וכ"ז [וכל זה] נקרא בחי' הר הוא גילוי האהבה המסותרת לצאת מהעלם אל הגילוי כו'

כדי ש"ופי יגיד תהלתך": "ברוך אתה" וכו'. כל זה נקרא בחינת "הר": גילוי האהבה המסותרת, היוצאת מן העלם אל הגילוי וכו'.

אך יש עוד בחי' הר ההר הר ע"ג [על גבי] הר בחי' כפה עליהם הר כגיגית שנמשך הר העליון ע"ג [על גבי] הר התחתון להיות הר ע"ג [על גבי] הר

אך יש בחינה נוספת של "הר": הר ההר, הר על גבי הר; בחינת "כפה עליהם הר כגיגית", שבה ההר העליון נמשך על גבי ההר התחתון, כך שנעשה הר על גבי הר.

כי ע"י בחי' ובכל נפשך לאתדבקא רוחא ברוחא מחשבה במחשבה כו' נמשך אתערוותא דלעילא מאליו וממילא בלא יגיעה להיות והיו הדברים האלה אשר אנכי כו'

משום שעל ידי הבחינה של "ובכל נפשך", "להידבק רוח ברוח", מחשבה במחשבה וכו', נמשכת אתערוותא דלעילא מאליה וממילא, בלי יגיעה, ואז מתקיים "והיו הדברים האלה אשר אנכי [מצווה אותך]" וכו'.

והוא בחי' הר העליון כי אורייתא מחכמה נפקת פי' חכמה שבבחי' ביטול (כי כולם בחכמה עשית ומה יתרון לחכמת התורה אלא שהיא חכמה שבבחי' ביטול שמן משחת קדש)

וזהו הבחינה של ההר העליון, שכן "התורה יוצאת מחכמה" — כלומר, חכמה שהיא במצב של ביטול. (שהרי "את כולם עשית בחכמה", ואם כן, מה יתרונה של חכמת התורה? אלא שהיא חכמה שבבחינת ביטול, "שמן משחת קודש").

שכל התורה היא להביא הכל לבחי' ביטול לאחד לזכות את הזכאי ולחייב את החייב ולהפריד הרע מן הטוב לברר כו'

שכן כל התורה נועדה להביא את הכול לבחינת ביטול לאחד: לזכות את הזכאי ולחייב את החייב, ולהפריד את הרע מן הטוב, לברר [אותו] וכו'.

ובחכמה אתברירו להיות ביטול לה' אחד ע"י רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה ל"ת [לא תעשה] ע"י מ"ע [מצות עשה] לדבקה שהם רמ"ח איברים דמלכא כלים ומכון לשבתו ית' וע"י ל"ת [לא תעשה] להפריד הרע כו' ו"בחכמה מתבררים", כדי שיהיה ביטול לה' אחד, באמצעות רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה: באמצעות מצוות העשה, כדי להידבק [בו], שהן "רמ"ח איברים של המלך", כלים ומקום לשבתו יתברך; ובאמצעות מצוות לא תעשה, כדי להפריד את הרע וכו'.

ובחי' ביטול זה נמשך באתערותא דלתתא להעלות את הנפש להיות מה הוא רחום כו' אשר קדשנו במצותיו במצותיו דייקא וע"ז נאמר ותרם כראם קרני בלתי בשמן רענן: ובחינת ביטול זו נמשכת באמצעות אתערותא דלתתא, המעלה את הנפש, כדי שתהיה "כמו שהוא רחום" וכו'; "אשר קידשנו במצוותיו" — "במצוותיו" דווקא. ועל כך נאמר: "הרמת את קרני כקן ראם; בלתי בשמן רענן".

3 ב וכל זה הוא בחי' עליות העולמות ממטה למעלה והוא בחי' חותם הבולט ונעשה מלמעלה למטה בחי' חותם השוקע

2. כל זה הוא בחינת עליית העולמות מלמטה למעלה, והיא בחינת חותם בולט; ומלמעלה למטה נעשית בחינת חותם שוקע.

כי לאו דאית לך צדק ידיעא ולא מכל מדות כו' אלא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] כל העוסק בתורה הקב"ה שונה כנגדו כו'

שהרי "אין לך צדק ידוע" ו"לא מכל המידות" וכו'; אלא שעל ידי אתערותא דלתתא, "כל העוסק בתורה, הקדוש ברוך הוא שונה כנגדו" וכו'.

התלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה כו' ועשיתם אתם כתיב לעשות ולקיים את כל דברי כו'

[מתהווה] התלבשות אור אין סוף בחכמה וכו'. נאמר "ועשיתם אותם", כשהמילה "אותם" נכתבת באופן שאפשר לקרוא אותה "אתם": "לעשות ולקיים את כל דבריו" וכו'.

(ועמ"ש בד"ה ועשית ציץ גבי ופתחת עליו פתוחי חותם ועמ"ש בד"ה השמים כסאי בפ"י לעשות ולקיים כו' עד וזהו השמים כסאי כו' ע"ש וזהו ענין אחד עם מש"כ [מה שכתוב] בענין החותם שוקע שנמשך מלמעלה ע"י הבליטה שמלמטה)

(ועיין במה שנכתב במאמר המתחיל "ועשית ציץ", בעניין "ופתחת עליו פתוחי חותם"; וכן במה שנכתב במאמר המתחיל "השמים כסאי", בפירוש "לעשות ולקיים" וכו', עד "וזהו השמים כסאי" וכו'; עיין שם. וזהו ענין אחד עם מה שנכתב בעניין החותם השוקע, הנמשך מלמעלה באמצעות הבליטה שמלמטה.)

וזהו ענין שוקע וירד הי' על הר סיני שנעשה התלבשות אור א"ס בבחי' העלם כו' וזהו תפילין של יד דמיושב

וזהו ענין השוקע: "וירד הי' על הר סיני", שאז התהוותה התלבשות אור אין סוף בבחינת העלם וכו'. וזהו תפילין של יד דמיושב,

שהוא כנגד ק"ש [קריאת שמע] וברכותיה בחי' תפלה דמיושב בחי' רעש גדול ממטה למעלה קדש לי כל בכור הוא חכמה ראשית וכנגד זה מלמעלה למטה למען תהיה תורת הי' אורייתא מחכמה נפקת בפיו בבחי' שוקע.

שהן כנגד קריאת שמע וברכותיה, בחינת תפילה דמיושב, בחינת "רעש גדול" מלמטה למעלה: "קדש לי כל בכור" — זו חכמה, הנקראת "ראשית". וכנגד זה, מלמעלה למטה: "למען תהיה תורת הי'" — "התורה יוצאת מן החכמה" — "בפיו", בבחינת שוקע.

4 ופי' שנייה יציאת מצרים הוא גילוי האהבה המסותרת מהעלם המוח אל הלב שכל זמן שהוא במוח לבד הוא בבחי' מיצר וגלות שאינה בגילוי.

והחלק השני, יציאת מצרים, הוא גילוי האהבה המסותרת, מן ההעלם שבמוח אל הלב. כל עוד היא מצויה במוח בלבד, היא בבחינת מיצר וגלות, משום שאינה בגילוי.

משא"כ בהתגלות נקרא בחי' לידה ומולדותיך ומכורותיך ביום הולדת כו' והוא בחי' גילוי השמחה של מצוה אם הבנים שמחה תחת אשר לא עבדת כו' בשמחה כו'

ואילו כשהיא מתגלית, הדבר נקרא בחינת לידה: "ומולדותיך ומכורותיך ביום הולדת אותך" וכו'. זוהי בחינת גילוי השמחה של מצווה: "אם הבנים שמחה"; "תחת אשר לא עבדת" וכו' "בשמחה" וכו'.

והיינו גילוי פי' שמע והיה א"ש [אתי שפיר] שהם אהוי"ר [אהבה ויראה] ובמעשה הגילוי הוא בצדקה כשם שע"י פרשה ראשונה נמשך תורה כך ע"י פרשה זו נמשך צדקה שהוא בחי' רחמנות ועי"ז מעורר למעלה ג"כ בחי' רחמנות

זהו גילוי הפרשיות "שמע" ו"והיה אם שמוע", שהן אהבה ויראה. ובמעשה, הגילוי הוא בצדקה: כשם שעל ידי הפרשה הראשונה נמשכת תורה, כך על ידי פרשה זו נמשכת צדקה, שהיא בחינת רחמנות; ועל ידי כך מעוררים למעלה גם את בחינת הרחמנות.

כי לאו מכל מדות כו שהרחמנות הוא התפעלות ולא שייך זה באור א"ס ב"ה שאין בו שום שינוי רצון

ח"ו [חס ושלום]

שהרי "לאו מכל מדות" וכו', שכן רחמנות היא התעוררות רגשית, ואין הדבר שייך באור אין סוף ברוך הוא, שאין בו שום שינוי רצון, חס ושלום;

אלא שמתלבש בבחי' רחמנות ע"י מעשה הצדקה באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא כן צדקה לחיים כן ובסיס לחיי החיים מכון לשבתך

אלא שהוא מתלבש בבחינת רחמנות באמצעות מעשה הצדקה: על ידי אתערותא דלתתא באה אתערותא דלעילא. "כן צדקה לחיים": הצדקה היא בסיס ומעמד ל"חיי החיים", "מכון לשבתך".

וזהו ג"כ בחי' שוקע מלמעלה למטה כי להיות התלבשות אור א"ס ב"ה במדות הוא ענין שוקע ובחי' העלם.

וזהו גם כן בחינת שוקע מלמעלה למטה; שכן התלבשות אור אין סוף ברוך הוא במדות היא עניין של שוקע ובחינת העלם.

5 והנה כל ענין חותם זה שממטה למעלה הוא בולט ומלמעלה למטה הוא שוקא נקרא חותם על זרועך כי שמאלו תחת לראשי.

והנה, כל עניין החותם הזה, שמלמטה למעלה הוא בולט ומלמעלה למטה הוא שוקע, נקרא "חותם על זרועך", משום ש"שמאלו תחת לראשי".

לראשי אותיות ישראל ולהיות תחת לראשי דהיינו להיות גורם העלאת ישראל הוא ניצוץ אלקות מלמטה למעלה הוא מבחי' שמאלו:

ב"לראשי" יש אותיות ישראל; ולהיות "תחת לראשי", כלומר לגרום להעלאת ישראל — ניצוץ האלקות — מלמטה למעלה, זו בחינת "שמאלו".

6 ג אך בחי' חותם הב' שממטה למעלה הוא שוקע הוא ענין שמו"ע [שמונה עשרה] תפלה בלחש השתחוואות בחי' ביטול באור א"ס ב"ה ממש (וכמ"ש בד"ה יהודה אתה יודוך וסד"ה השמים כסאי הנ"ל בפ"י איזה בית כו')

3. אך בחינת החותם השני, שמלמטה למעלה הוא שוקע, היא תפילת שמונה עשרה, התפילה בלחש, ההשתחויות, בחינת הביטול באור אין סוף ממש, ברוך הוא. (כפי שמוסבר במאמר המתחיל "יהודה, אתה יודוך אחיך", ובסוף המאמר המתחיל "השמים כסאי", שהוזכר לעיל, בביאור "איזה בית" וכו').

והלוואי שיתפלל אדם כל היום הוא ענין רשימו להיות ונפשי כעפר לכל ולא בבחי' יש שאינו יכול לבטל א"ע [את עצמו] רק בטל רצונך כו'

"הלוואי שיתפלל אדם כל היום": זהו ענין הרשימו, כדי שיהיה "ונפשי כעפר לכל", ולא בבחינת ישות שאינה יכולה לבטל את עצמה, אלא "בטל רצונך" וכו'.

והיינו בבחי' מצות ל"ת [לא תעשה] שהם למעלה מבחי' מ"ע [מצות עשה] שמי עם י"ה שס"ה שבחי' תפילין של יד הוא בחי' ו"ה לדבקה בו במ"ע [במצות עשה] להיות העלאה בבחי' הר כו'.

וזהו בבחינת מצוות לא תעשה, שהן למעלה מבחינת מצוות עשה: "שמיי עם י"ה" — שס"ה. שכן בחינת תפילין של יד היא בחינת ו"ה: לדבקה בו באמצעות מצוות עשה, כדי שתהיה עליה בבחינת "הר" וכו'.

אבל י"ה הוא להיות הביטול במצות ל"ת [לא תעשה] בבחי' לא כו' ועיי' נמשך מלמעלה חותם הבולט כי אבל י"ה פירושו שהביטול במצוות לא תעשה יהיה בבחינת "לא" וכו'. ועל ידי כך נמשך מלמעלה החותם הבולט. כי

הנה בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים אותותינו לא ראינו כו' שהכל הוא בבחי' העלם ועמ"ש מזה בד"ה אני ישנה ולבי ער. משא"כ לעי"ל [לעיתיד לבוא] ולא יכנף עוד מוריך כו'.

בזמן שבית המקדש אינו קיים, "אותותינו לא ראינו" וכו', כי הכול בבחינת העלם. ועיי' במה שנתבאר על כך במאמר המתחיל "אני ישנה ולבי ער". מה שאין כן לעתיד לבוא, "ולא יכנף עוד מוריך" וכו'.

7 וביאור ענין זה הנה יש תורה ויש תורה ודברי אשר שמת' בפ"ך בבחי' שוקע להיות התלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה והחכמה היא לבוש כמ"ש עוטה אור כשלמה.

ביאור הענין הוא כך: יש תורה ויש תורה. יש תורה של "ודברי אשר שמת' בפ"ך", בבחינת שוקע, כלומר, אור אין סוף ברוך הוא מתלבש בחכמה, והחכמה היא לבוש, כמו שנאמר: "עוטה אור כשלמה".

אך שלא יהיה לבוש זה מסתיר ומעלים את אור א"ס המלוכש בה אלא כי עין בעין יראו כו' אלא שלבוש זה אינו מסתיר ומעלים את אור אין סוף המלוכש בו, אלא "כי עין בעין יראו" וכו',

חשף ה' את זרוע קדשו כו' וראו כל אפסי ארץ כו' לעיני הגוים גלה צדקתו כו' עיי' נקרא קורא בתורה. "חשף ה' את זרוע קדשו" וכו', "וראו כל אפסי ארץ" וכו', "לעיני הגוים גילה צדקתו" וכו'; משום כך הדבר נקרא "קורא בתורה".

כי ענין לימוד התורה אף שכבר יודע ההלכה מצוה לעסוק בה כדי להמשיך אור א"ס ב"ה שיהיה גילוי אור א"ס למטה ולא יהיה הלבוש מסתיר כלל

עניין לימוד התורה הוא שאף שכבר יודע את ההלכה, מצווה לעסוק בה כדי להמשיך את אור אין סוף ברוך הוא, כך שאור אין סוף יתגלה למטה והלבוש לא יסתיר כלל.

(ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול) וגילוי זה הוא וימינו תחבקני כאדם החובק את חברו ואינו מניחו ליפרד כו' (ועיין במה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "כי תשמע בקול"). גילוי זה הוא "וימינו תחבקני", כמו אדם המחבק את חברו ואינו מניח לו להיפרד וכו'.

ועמ"ש מענין וימינו תחבקני בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] ונקרא כחותם על לבך מרצועות דתליין על ליבא כי

ועיין במה שנכתב בעניין "וימינו תחבקני" במאמר המתחיל "ביום השמיני עצרת". והוא נקרא "כחותם על לבך", מן הרצועות התלויות על הלב. כי

הנה התפילין הם אותיות הכתובים על הקלף וצריך להיות מוקף גויל מדי רוחותיו כי האותיות הם בחי' העלאת הנפש בהשגתה.

הנה התפילין הן אותיות הכתובות על הקלף, וצריך שיהיה מוקף גויל מארבע רוחותיו, כי האותיות הן בחינת עליית הנפש בהשגתה.

אבל הקלף הוא למעלה מן האותיות כי הוא הנושא וסובל את האותיות והנה קלף זה הוא העור שממנו הרצועות הכל הוא

אבל הקלף הוא למעלה מן האותיות, כי הוא הנושא והסובל את האותיות. והנה קלף זה הוא העור שממנו עשויות הרצועות; הכול

רק ב"י [ביה] עור בהמה טהורה והרצועות הנמשכות מן הקלף הזה הם תליין על ליבא להיות גילוי האהבה בלב להיות וימינו תחבקני.

ממנו יש רק עור של בהמה טהורה. והרצועות הנמשכות מן הקלף הזה תלויות מעל הלב, כדי שתתגלה בו האהבה, בבחינת "וימינו מחבקת אותי".

וזהו שימני כחותם על לבך כי עזה כמות אהבה כמו שהנשמה אע"פ [אף על פי] שאינה צריכה לגוף מ"מ

קשה עליה פרידתה הגם שהגוף

וזהו "שימני כחותם על לבך, כי עזה כמות אהבה": כשם שהנשמה, אף שאינה זקוקה לגוף, מתקשה בכל זאת להיפרד ממנו, אף שהגוף

מחשיך ומעלים את אור הנשמה לפי שהגוף הוא הכלי להנשמה כך מבקשת כנס"י [כנסת ישראל] שימני כחותם על לבך אע"פ [אף על פי] שיהיה חשך והעלם דאזיל אנה ואנה כו'

מחשיך ומעלים את אור הנשמה, מפני שהגוף הוא הכלי לנשמה; כך גם כנסת ישראל מבקשת: "שימני כחותם על לבך", אף שיהיו חושך והעלם, "שהולך לכאן ולכאן" וכו',

דיוקנא אשתאר כך הוא בחיי הביטול בשמו"ע [בשמונה עשרה] ואע"פ [ואף על פי] שאחר התפלה האהבה היא חולפת ועוברת יהיה כחותם להיות וימינו תחבקני כאדם החובק את חברו מאחוריו כך תהיה וימינו תחבקני אפי' [אפילו] בבחי' אחוריים

"הדמות נשארת כך": זוהי בחינת הביטול שבתפילת שמונה עשרה. ואף על פי שלאחר התפילה האהבה חולפת ועוברת, היא תהיה כחותם, כדי שיהיה "וימינו תחבקני": כשם שאדם מחבק את חברו מאחור, כך יהיה "וימינו תחבקני" גם בבחינת אחוריים,

דהיינו כשפונה אנה ואנה מפני שכנס"י [שכנסת ישראל] היא בחיי כלי וכמ"שנושאי כלי ה' שבשעת התפלה הוא בבחי' ביטול

כלומר, כאשר האדם פונה לכאן ולכאן. כנסת ישראל היא בחינת כלי, כפי שכתוב: "נושאי כלי הוי", משום שבשעת התפילה האדם נמצא בביטול,

ולכן דייקא אשתאר להיות הלואי שיתפלל אדם כל היום כנ"ל (ועיין בזהר ויחי דף רמ"ד סע"ב [סוף עמוד ב] ודף רמ"ה ובמשפטים דף קי"ד ע"א) וזהו אשה

ולכן דווקא נאמר "נשארת", כדי שיתקיים "הלואי שיתפלל אדם כל היום", כנזכר לעיל. (ועינינו בזהר, ויחי, דף רמ"ד סוף ע"ב ודף רמ"ה, ובמשפטים, דף קי"ד ע"א.) וזהו "אשה,

כי תזריע וילדה זכר וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] אשה מזרעת תחלה יולדת זכר פי' כשהעלאה ממטה למעלה הוא בבחי' שקיעה

כי תזריע וילדה זכר"; וחז"ל אמרו: "אשה מזרעת תחילה — יולדת זכר". פירוש הדבר: כאשר ההעלאה מלמטה למעלה היא בבחינת שקיעה,

כי יסוד דנוקי' [דנוקבא] שוקע והיא בחי' היראה כענין ותתצב אחותו מרחוק ועיי' יולדת זכר שנמשך מלמעלה בחי' חותם בולט.

כי היסוד של נוקבא שקוע, וזו בחינת היראה, כעניין "ותתצב אחותו מרחוק"; ועל ידי כך היא יולדת זכר, כלומר, נמשכת מלמעלה בחינת חותם בולט.

9 וזהו וצאצאיו חתם באות ברית קדש. ועמ"ש בפי' ויקהל ע"פ קחו מאתכם תרומה בענין אתכפיא ואתהפכא איך שע"י

וזהו "ואת צאצאיו חתם באות ברית קודש". ועיין במה שכתוב בפרשת ויקהל על הפסוק "קחו מאתכם תרומה", בעניין אתכפיא ואתהפכא, וכיצד על ידי

אתכפיא בבחי' נפשי כעפר מעורר אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי' סוכ"ע למעלה ממה שמעורר ע"י בחי' אתהפכא כו' ע"ש וזהו ג"כ ממש כענין המבואר כאן.

אתכפיא, בבחינת "נפשי כעפר", מעוררת אתערותא דלעילא מבחינת סוכב כל עלמין, למעלה ממה שמתעורר על ידי בחינת אתהפכא וכו'; עיין שם. וגם זה ממש כעניין המבואר כאן.

ועמ"ש בפי' בחקתי ע"פ ואפו עשר נשים כו' דר"ל [דרוצה לומר] שעשר כחות שבנפש יהיו בחי' נוק' [נוקבא] ועיין במה שכתוב בפרשת בחוקתי על הפסוק "ואפו עשר נשים" וכו', שמשמעותו שעשר הכוחות שבנפש יהיו בבחינת נוקבא,

דהיינו שידע שבאמת הטוב שיש בו הוא מקבל זה מלמעלה שבעל האמת נותן לו האמת ע"ד והי' יגיה חשכי כו' וזהו ג"כ ענין אשה

כלומר, שיידע שהטוב שיש בו, באמת הוא מקבל מלמעלה; בעל האמת נותן לו את האמת, על דרך "והי' יגיה חשכי" וכו'. וגם זה עניין "אשה

כי תזריע כו': (עו"ל [עוד יש לומר] בענין שימני כחותם שהם תפילין כי הנה ענין הקב"ה מניח תפילין היינו מה שנמשך אא"ס [אור אין סוף] ומאיר בחכ' [בחכמה] ובינה כו' ולכן בפי' ראשונה נאמר כי מי גוי גדול כו'. ומי גוי גדול.

כי תזריע" וכו'. (ועוד אפשר לומר בעניין "שימני כחותם", שהם תפילין: עניין "הקב"ה מניח תפילין" הוא המשכת אור אין סוף והארתו בחכמה ובינה וכו'. לכן בפרשה הראשונה נאמר "כי מי גוי גדול" וכו'. "ומי גוי גדול":

כי היא חכמה עילאה ובהתלבשות אא"ס [אור אין סוף] בחכמה עילאה דאורייתא מחכמה נפקת אזי ישראל נראים גוי גדול וכמשי"ש [וכמה שכתוב שם] בד"ה כי עמך מק"ח [מקור חיים] בענין השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל כו' יעו"ש [יעוין שם].

כי היא חכמה עילאה; וכאשר אור אין סוף מתלבש בחכמה עילאה, שהרי "אורייתא מחכמה נפקת", אזי ישראל נראים "גוי גדול". וכפי שכתוב שם במאמר המתחיל "כי עמך מקור חיים", בענין "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל" וכו'; עיין שם.

והנה החכמה נק' חותם כמ"ש בד"ה אלה מסעי בענין ויכתוב משה כי חותמו של הקב"ה אמת וזהו מדרגת החכמה. (ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פרק ל"ה בהג"ה [בהגהה]).

והנה החכמה נקראת חותם, כפי שמוסבר במאמר המתחיל "אלה מסעי", בענין "ויכתוב משה": "חותמו של הקב"ה אמת", וזו מדרגת החכמה. (ועיין בספר של בינונים [תניא], פרק ל"ה, בהגהה).

וזהו שימני כחותם שבתפילין דמארי עלמא שהן חותמו של הקב"ה מה כתיב בהו כי מי גוי גדול כו' וזהו "שימני כחותם": בתפילין של מארי עלמא, שהן חותמו של הקב"ה, מה כתוב בהן? "כי מי גוי גדול" וכו'.

אף כי עכשיו אותותינו לא ראינו זהו לפי שההמשכה מבחי' חותם שוקע ועמ"ש סד"ה ואלה שמות בניי [בני ישראל] הבאים מצרימה.

אף שכעת "אותותינו לא ראינו", הרי זה משום שההמשכה היא מבחינת חותם שוקע. וראו מה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה".

אך לע"ל [לעתיד לבוא] כי עין בעין יראו זהו ענין חותם בולט והיינו לפי שיהיה גילוי בחי' חכמה עילאה סתימא דכל סתימין כו'

אבל לעתיד לבוא, "כי עין בעין יראו": זהו ענינו של חותם בולט. כלומר, תהיה התגלות של בחינת חכמה עילאה, "סתימא דכל סתימין" וכו'.

וזהו כחותם על לבך וימינו תחבקני בחי' חסד דלגאו הנק' חסד דקשוט (באד"ר [באדרא רבא] קל"ג ב') בחי' מקור האמת שהוא ית' אחד האמת ואין זולתו כו'.

וזהו "כחותם על לבך", "וימינו תחבקני": בחינת חסד דלגאו, הנקרא "חסד דקשוט" (באדרא רבא, קל"ג ב'), בחינת מקור האמת — שהוא ית' אחד האמת ואין זולתו כו'.

ועפ"י [ועל פי זה] אפ"ל [אפשר לומר] מ"ש בגמרא (פ"ק [פרק קמא] דתענית דף ד') שני דברים שאלה כנסיי [כנסת ישראל] שלא כהוגן והקב"ה השיב כהוגן. אי ויבא כגשם והקב"ה השיב אהיה כטל כו'.

ועל פי זה אפשר לבאר את הנאמר בגמרא (פרק ראשון דתענית, דף ד'): שני דברים שאלה כנסת ישראל שלא כהוגן, והקב"ה השיב כהוגן. הראשון: "ויבוא כגשם", והקב"ה השיב לה: "אהיה כטל" וכו'.

הב' שימני כחותם כו' והקב"ה השיב הן על כפים חקותיך ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה בפסוק שימני כחותם מבואר הענין באריכות יותר והנה ענין ויבוא כגשם זהו ענין אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הבאה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ואד יעלה כו'

השני: "שימני כחותם" וכו', והקב"ה השיב לה: "הן על כפים חקותיך". ובשיר השירים רבה, על הפסוק "שימני כחותם", העניין מוסבר בהרחבה רבה יותר. והנה, עניינו של "ויבוא כגשם" הוא אתערותא דלעילא הבאה על ידי אתערותא דלתתא: "ואד יעלה" וכו'.

אבל אהיה כטל הוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שנמשכה מאליה שלא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם כמ"ש כמ"א בד"ה האזינו השמים.

אבל "אהיה כטל" הוא אתערותא דלעילא שנמשכה מאליה, שלא על ידי אתערותא דלתתא, מבחינה שאתערותא דלתתא אינה מגיעה אליה, כפי שנתבאר במקום אחר, במאמר המתחיל "האזינו השמים".

10 ועד"ז יובן ג"כ ענין שימני כחותם כי הנה עד"מ החותם הוא עשיה גשמיות שחוקק שמו על החותם רק שמ"מ הוא קיום על כל דבר.

ובאותו אופן יובן גם ענין "שימני כחותם". למשל, החותם הוא מעשה גשמי: חורטים את שמו על החותם, ובכל זאת הוא משמש אישור לכל דבר.

והוא ענין חכמה עילאה שנקרא חותמו של הקב"ה אמת והחכמה נקרא עשייה אצלו ית' כמ"ש כולם בחכמה עשית ויש בזה חותם בולט וחותם שוקע ח"ע [חכמה עילאה] וח"ת [וחכמה תתאה] כנ"ל.

וזהו עניינה של חכמה עילאה, הנקראת "חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת"; וחכמה נחשבת לעשייה ביחס אליו יתברך, כמו שנאמר: "כולם בחכמה עשית". ובחכמה יש חותם בולט וחותם שוקע — חכמה עילאה וחכמה תתאה, כנזכר לעיל.

11 וכוונת הבקשה בזה כי בהתלבשות א"ס בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת שם נראה כנס"י [כנסת ישראל] לדבר חשוב מאד נעלה שבכל התורה נאמר דבר אל בני ישראל צו את בני"י [בני ישראל] כו' אבל בבחי' שלמעלה מהחכמה כתיב אם צדקת כו'.

וכוונת הבקשה בכך היא שבמקום שבו אין סוף מתלבש בחכמה — שהרי התורה יוצאת מן החכמה — כנסת ישראל נראית כדבר חשוב ונעלה מאוד, שכן בכל התורה נאמר: "דבר אל בני ישראל", "צו את בני ישראל" וכו'; אבל בבחינה שלמעלה מחכמה נאמר: "אם צדקת, מה תיתן לו?" וכו'.

12 ולכן בקשה שימני כחותם דוקא. והקב"ה השיבה כהוגן הן על כפים חקותיך כי בקשתה זו שימני כחותם הוא נקרא עדיין שלא כהוגן

לכן היא ביקשה דווקא: "שימני כחותם". והקדוש ברוך הוא השיב לה כראוי: "הן על כפים חקותיך". שהרי בקשתה, "שימני כחותם", עדיין נחשבת בקשה שלא כראוי,

שהרי החותם הוא עדיין עשייה גשמיות ודבר נבדל מהעצמות וכך אור א"ס ב"ה מרומם רבות מדרגות אין קץ למעלה מהחכמה כמ"ש בס"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] ספ"ט ואף בחי' הנקרא חותם בולט בחי' גילוי נפלאות

שכן החותם הוא עדיין עשייה גשמית ודבר נפרד מן העצמות. ואכן, אור אין סוף ברוך הוא נעלה לאין קץ מדרגות למעלה מחכמה, כפי שמבואר בספר של בינונים, חלק ב', סוף פרק ט. וגם הבחינה הנקראת "חותם בולט" — בחינת גילוי נפלאות —

כמו יצ"מ [יציאת מצרים] ולא כמו שאותותינו לא ראינו הרי כתיב עושה פלא שגם בחי' פלא הוא עשייה גשמיות אצלו ית' שנקרא אדון הנפלאות וכמ"ש מזה בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה.

כמו יציאת מצרים, ולא כמו "אותותינו לא ראינו" — הרי כתוב "עושה פלא", שכן גם בחינת פלא היא עשייה גשמית ביחס אליו יתברך, הנקרא "אדון הנפלאות". וכפי שמבואר על כך במאמר המתחיל "אשירה לה' כי גאה גאה".

אבל באמת ישראל עלו במחשבה שהיא בחי' מחשבה הקדומה שלמעלה מהחכמה ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית ומ"ש בפ' ציצית בענין פי' ישראל לי ראש.

אבל באמת, ישראל עלו במחשבה, שהיא בחינת המחשבה הקדומה שלמעלה מחכמה. ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "למנצח על השמינית", ובמה שכתוב בפרשת ציצית בענין פירוש "ישראל לי ראש".

13 וזהו ענין על כפים חקותיך בחי' אותיות החקוקים בעצמותו ית' משא"כ החותם הוא אותיות החקוקים

בדבר נפרד כו'

וזהו ענין "על כפות [ידיי] חקקתי אותך": בחינה של אותיות החקוקות בעצמותו ממש, יתברך; ואילו החותם הוא אותיות החקוקות בדבר נפרד וכו'.

ועמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו וע"פ זאת חקת התורה והוא ענין גליף גליפו בטהירו עילאה שלמעלה מהחכמה ושם שרש נש"י [נשמות ישראל] כו':

ועיינו במה שכתוב על הפסוק "אם תלכו בחוקתי" ועל הפסוק "זאת חוקת התורה". וזהו ענין "חקק חקיקות בזוהר העליון", שלמעלה מחכמה, ושם שורש נשמות ישראל וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/36

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק